

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-04-09

Vår referens

Matilda Quisbert

Utredningssekreterare

matilda.renkvist-quisbert@malmö.se

Remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

HVO-2024-720

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 28 april 2022 att tillsätta en utredning som ska föreslå en utvecklad inriktning för livsmedelsberedskapen inklusive styrmedel för näringslivets medverkan. Utredningen föreslår att målet för livsmedelsberedskapen ska vara att säkerställa att hela befolkningen över tid har tillgång till nödvändiga livsmedel vid en allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Vidare föreslår utredningen att införa bestämmelser som syftar till att uppnå detta mål. Lagen som föreslås ska heta lagen om livsmedelsberedskap. Genom lagen införs bestämmelser om kommuners ansvar för livsmedelsberedskap och bestämmelser om beredskapslagring. Utredningen föreslår därför att kommuner ska få ett lagstadgat ansvar för vissa uppgifter inom livsmedelsberedskapen. I den nya lagen om livsmedelsberedskap åläggs kommunerna att analysera de behov som kan uppstå för befolkningen i kommunen vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Kommuner ska också planera för lokal livsmedelsdistribution. Vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen eller en överhängande risk för en sådan störning ska kommunen enligt utredningens förslag utifrån sina förutsättningar vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla tillgången till nödvändiga livsmedel för befolkningen i kommunen.

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen är i stort positiva till utredningens förslag och redogör synpunkter i förvaltningens förslag till yttrande.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)

- Tjänsteskrivelse HVON 2024-04-24 Remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Livsmedelsberedskap för en ny tid (SOU 2024:8)
- Förvaltningens förslag till yttrande

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2024-04-16

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2024-04-24

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Regeringen beslutade den 28 april 2022 att tillsätta en utredning som ska föreslå en utvecklad inriktning för livsmedelsberedskapen inklusive styrmedel för näringslivets medverkan. Utredningen föreslår att målet för livsmedelsberedskapen ska vara att säkerställa att hela befolkningen över tid har tillgång till nödvändiga livsmedel vid en allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Vidare föreslår utredningen att införa bestämmelser som syftar till att uppnå detta mål. Lagen som föreslås ska heta lagen om livsmedelsberedskap. Genom lagen införs bestämmelser om kommuners ansvar för livsmedelsberedskap och bestämmelser om beredskapslagring.

Lokal kraftsamling för befolkningens överlevnad

Utredningen menar att staten, regioner och kommuner bör bedriva ett systematiskt arbete i syfte att upprätthålla måltidsverksamheter även under allvarliga störningar i livsmedelsförsörjningen. Utredningen föreslår därför att kommuner ska få ett lagstadgat ansvar för vissa uppgifter inom livsmedelsberedskapen. I den nya lagen om livsmedelsberedskap åläggs kommunerna att analysera de behov som kan uppstå för befolkningen i kommunen vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Kommuner ska också planera för lokal livsmedelsdistribution. Vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen eller en överhängande risk för en sådan störning ska kommunen enligt utredningens förslag utifrån sina förutsättningar vidta lämpliga åtgärder för att upprätthålla tillgången till nödvändiga livsmedel för befolkningen i kommunen. Utredningen föreslår att Livsmedelsverket får uppgiften att ge vägledning och följa upp kommunernas arbete med livsmedelsberedskap.

För att resurser ska kunna fördelas effektivt behöver de lokala behoven analyseras inom ramen för det förberedande beredskapsarbetet. För befolkningens del är det tillgången till livsmedel som är av omedelbar betydelse vid en bristsituation. På kort sikt är den enskildes förmåga att ha egen beredskap betydelsefull. Att distributionen av livsmedel kan upprätthållas är dock nödvändigt för att säkerställa tillgången över tid. Således

föreslår utredningen att kommuner ska analysera de behov som kan uppstå för befolkningen i kommunen vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. Vid analysen ska särskilt beaktas vilka grupper av personer som kan behöva livsmedel i ett tidigt skede. Kommunen ska samverka med andra aktörer om det bedöms nödvändigt.

Kommuner ska vidare planera för hur nödvändiga livsmedel kan distribueras i kommunen vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen. I planeringen ska kommuner samverka med andra aktörer som har betydelse för livsmedelsförsörjningen och analysera på vilket sätt verksamheter inom kommunens ansvarsområden kan bidra till att distributionen av livsmedel kan upprätthållas vid en allvarlig störning i livsmedelsförsörjningen.

Vidare bör arbetet med livsmedelsberedskap dokumenteras. Kommunernas uppgifter enligt den nya lagen bör i den utsträckning det är lämpligt samordnas med sådant planeringsarbete som sker i enlighet med andra författningar. Utredningen föreslår att dokumentation och information ska delas med aktuella aktörer. Kommuner ska på begäran av Livsmedelsverket lämna information om det arbete som bedrivs enligt lagen. Kommuner ska även på begäran av länsstyrelsen lämna information om försörjningsbehovet för befolkningen i kommunen, förutsättningarna för distributionen av nödvändiga livsmedel och kommunens behov av statliga och internationella resurser. Kommuner ska dessutom verka för att informationen till befolkningen i kommunen samordnas i fråga om allvarliga störningar i livsmedels-försörjningen.

Slutligen anser utredningen att det finns behov av att en statlig myndighet får i uppgift att ge vägledning åt kommunerna i arbetet med livsmedelsberedskap enligt den nya lagen. Bedömningen som görs är att det är lämpligt att Livsmedelsverket får detta uppdrag. Skälet till det är att Livsmedelsverket är sektorsansvarig myndighet för beredskapssektorn Livsmedelsförsörjning och dricksvatten. Utredningen föreslår dessutom bland annat att Livsmedelsverket ska leda arbetet med att samordna åtgärder inom livsmedelsberedskapen.

Ansvariga

Sergio Garay, förvaltningschef